

NEĮTIKĖTINA ISTORIJA PASAULIO STEBUKLAI

Leidykla BRIEDIS
Vilnius, 2025

Penguin
Random
House

Original Title: **Incredible History Wonders of the World**
Copyright © Dorling Kindersley Limited, 2023
A Penguin Random House Company

Autoriai: Ian Fitzgerald, Lizzie Munsey

Specialistai konsultantai: dr. Crispin Branfoot, prof. Shadreck Chirikur, prof. dr. Paul Collins, prof. Joann Fletcher, prof. Elizabeth Graham, dr. Susan Greaney, Henry Hurst, dr. Anders Karlsson, prof. Elizabeth James, prof. Colin Jones, Antikvarų draugijos narys Stephen Kay, Britanijos imperijos ordino karininkas William Lindesay, prof. Hannah Mattson, dr. Anna McSweeney, dr. John Mksic, David Stuttard, dr. Marlena Whiting, prof. Peter Wilson

Dizaineriai: Mik Gates, Beth Johnston

3D iliustratoriai: „Art Agency“: Barry Croucher, Jean-Michel Girard; „ArtistPartners“: Angelo Rinaldi, Paul Young; „Chris@KJA Artists“; „Peter Bull Art Studio“; Sofian Moumene
Vaizdinės medžiagos tyrėja Sarah Hopper
Meninio retušavimo specialistas Stefan Podchorodecki

Išleido leidykla „Briedis“
Parodų g. 4, LT-04133 Vilnius, Lietuva
www.briedis.lt, info@briedis.lt

© Vertimas iš anglų kalbos, Daiva Bičev, 2025
© Leidykla „Briedis“, 2025

Redaktorė Renata Levickienė
Maketuotojas Arūnas Latišenka

Šį kūrinį draudžiama atgaminti bet kokia forma ar būdu, viešai skelbti, taip pat padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais (internete), išleisti ir versti, platinti jo originalą ar kopijas: parduoti, nuomoti, teikti panaudai ar kitaip perduoti nuosavybėn.

Draudžiama šį kūrinį, esantį bibliotekose, mokymo ir mokslo įstaigų bibliotekose, muziejuose arba archyvuose, mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų tikslais atgaminti, viešai skelbti ar padaryti visiems prieinamą kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose.

Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) portale ibiblioteka.lt

ISBN 978-609-494-214-3

Spausdinta Slovakijoje

www.dk.com

TURINYS

- 6 SEPTYNI SENOVĖS PASAULIO STEBUKLAI
- 8 KELIONĖ LAIKU
- 10 STOUNHENDŽAS, ANGLIJA
- 20 IŠTARĖS VARTAI, IRAKAS
- 26 MALKATA, EGIPTAS
- 34 KARTAGINOS UOSTAS, TUNISAS
- 42 PETRA, JORDANIJA
- 48 AKROPOLIS, GRAIKIJA

- 58 KOLIZIEJUS, ITALIJA
 70 SIGIRIJA, ŠRI LANKA
 76 ČIČEN ICA, MEKSIKA
 86 ŠV. SOFIJOS SOBORAS,
 TURKIJA
 96 BOROBUDŪRAS, INDONEZIJA
 102 PUEBLO BONITAS, NAUJOJI
 MEKSIKA, JAV
 108 ALHAMBRA, ISPANIJA
 114 DIDŽIOJI ZIMBABVĖ,
 ZIMBABVĖ

- 120 HEIDELBERGO PILIS,
 VOKIETIJA
 126 DOSANSOVONAS, PIETŲ
 KORĖJA
 132 VERSALIS, PRANCŪZIJA
 144 UŽDRAUSTASIS MIESTAS,
 KINIJA
 156 ŽODYNĖLIS
 158 RODYKLĖ
 160 PADĖKA

AKMENŲ APSKRITIMAS

Tūkstančius metų Jungtinėje Karalystėje stovintys gigantiški Stounhendžo monolitai (stati akmenys) yra tikras traukos objektas. Ankstyviausi jo elementai – apskritas griovys ir pora pylimų iš abiejų pusių – buvo sukasti maždaug prieš 5 tūkst. metų. Pirmasis apskritimas iš akmenų buvo pastatytas maždaug 2500 m. pr. Kr. ir ilgainiui pristatyta daugiau stačių akmenų, iškasta duobių ir sukasta sankasų. Šio statinio paskirtis nežinoma, tačiau akmenų padėtis leidžia manyti, kad statinys buvo kažkaip susijęs su Saule ir metų laikais.

Šis fotografas užsilipo ant laikinai suręstų kopėčių, kad įamžintų autentiškas akmenų sandūras.

Pietinis monolitas

Stounhendžas yra Jungtinės Karalystės pietuose. Solsberio lygumoje. Čia stūkسانčius akmenis supa laukai ir dirbamoji žemė. Šalia yra kelios neolito (vėlyvojo akmens amžiaus) vietovės, tačiau, kaip konkrečiai jos susijusios su Stounhendžu, nežinia.

1

Apskritas griovys aplink Stounhendžą buvo iškastas maždaug 3000 m. pr. Kr.

Stounhendžo atstatymas

XX a. dauguma Stounhendžo akmenų jau buvo nuvirtę ir gulėjo ant žemės. XX a. 6-ajame dešimtmetyje archeologai nutarė atstatyti kai kuriuos akmenis, kad paminklas būtų suprantamesnis. Keli monolitai buvo pakelti ir pastatyti į vietą.

Pagrindinis įėjimas į apskritimą iš akmenų yra tiesiai prieš Pasvirąjį akmenį.

Paslaptingos žymės

Slėpiningi radiniai aplink Stounhendžą rodo, kad ši vieta turėjo svarbų vaidmenį. Štai ši klintinė plokštė buvo užkasta maždaug prieš 4,7 tūkst. metų 2 km nuo Stounhendžo. Jos reikšmė ir užkasimo priežastis nėra žinoma.

Plokštė išmarginta įmantrių linijinių raštų.

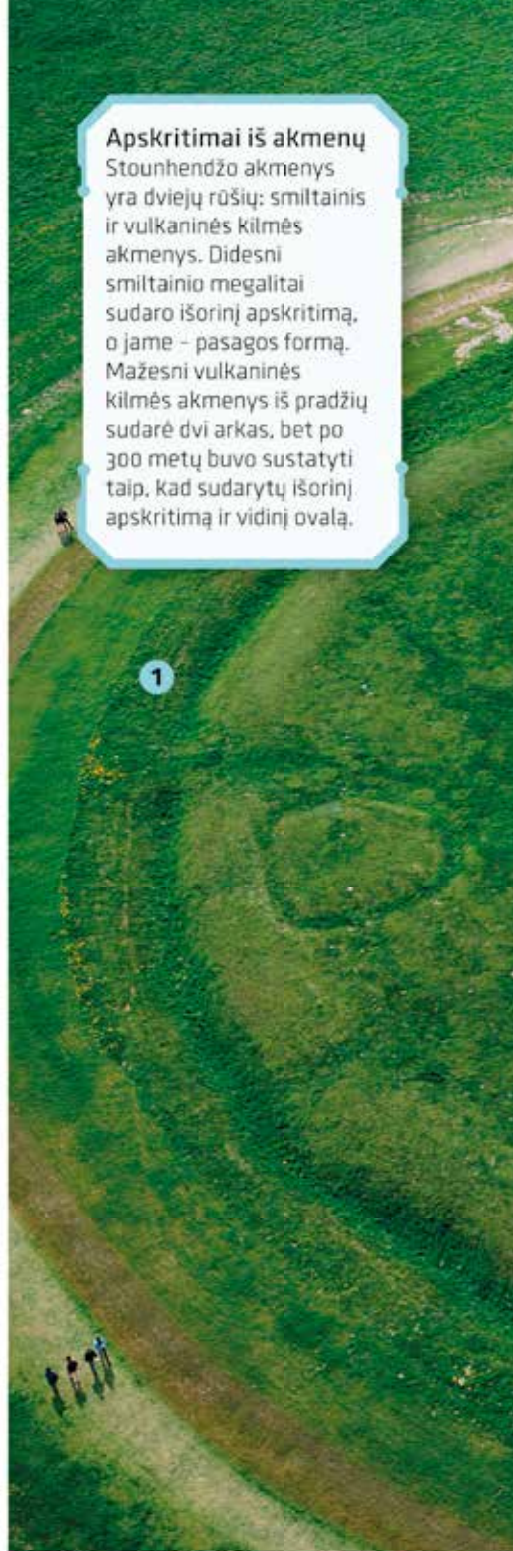
Pasvirasis akmuo

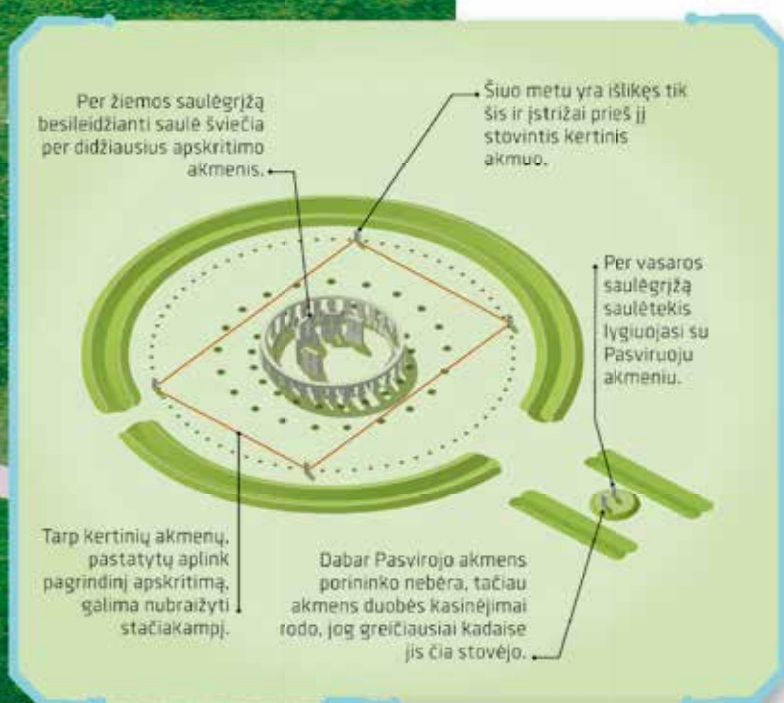
Anapus apskritimo iš akmenų atskirai stovi didelis Pasvirasis akmuo. Jo padėtis žymi tašką, iš kurio per vasaros saulėgrįžą (ilgiausią metų dieną) matyti tekanti saulė, jei žiūrima iš apskritimo vidurio.

Apskritimai iš akmenų

Stounhendžo akmenys yra dviejų rūšių: smiltainis ir vulkaninės kilmės akmenys. Didesni smiltainio megalitai sudaro išorinį apskritimą, o jame – pasagos formą. Mažesni vulkaninės kilmės akmenys iš pradžių sudarė dvi arkas, bet po 300 metų buvo sustatyti taip, kad sudarytų išorinį apskritimą ir vidinį ovalą.

Išdėstyti pagal Saulę

Jei per vasaros saulėgrįžą (ilgiausią metų dieną) atsistosite Stounhendžo viduryje, šiek tiek kairiau nuo Pasviruojo akmens pamatysite kylančią saulę. Trumpiausią dieną besileidžianti saulė matoma tarp aukščiausių apskritimo akmenų.

2 Ant akmenų uždėti akmenys vadinami akmeninėmis sąramomis.

3 Mažesni vulkaninės kilmės akmenys stovi tarp didelių smiltainio megalitų.

Sakralinė vieta

Stounhendžas, matyt, buvo populiarios Kapinynų vietovės centre, šalia kurio buvo daug milžinkapių (pilkapių). Jis buvo ir netoli laikinosios neolito laikų Darington Volso gyvenvietės.

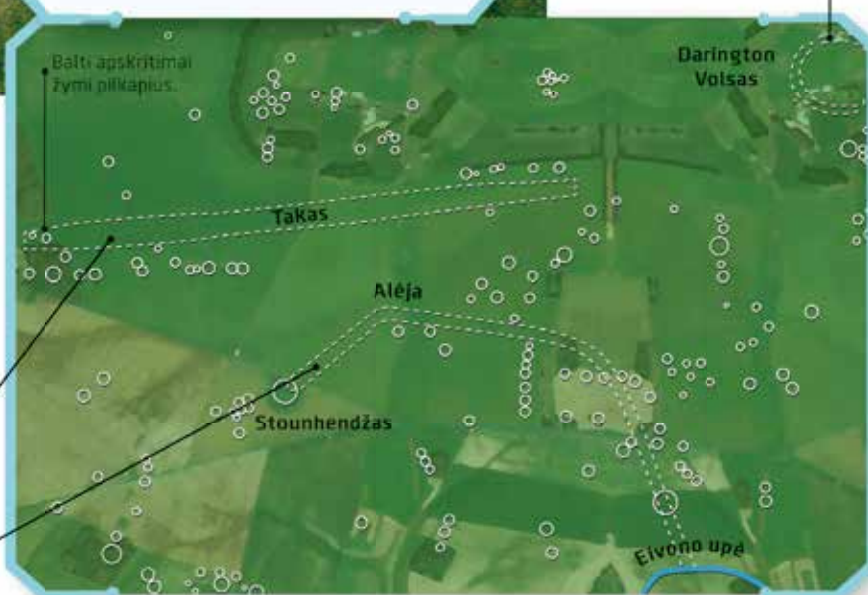
Hendžas - tai apskritas pylimas. Šioje vietoje yra mažiausiai trys, vienas jų - Darington Volso gyvenvietėje.

Pasvirasis akmuo, kitaip nei pagrindinio apskritimo akmenys, įrankiais netašytas.

Takas yra ilgas ir daugiau kaip 100 m pločio neolito laikų griovys su pylimais iš abiejų pusių. Jis eina pagal saulėtekį lygiadieniais (dvi dienas per metus, kai diena lygi naktčiai).

Dvi eilės žemės pylimų tarp Stounhendžo ir Eivono upės vadinami aleja. Tai galėjo būti iškilmių kelias.

VIDURŽIEMIO SAULĖLYDIS

Žiemos saulėgrįža – tai trumpiausia metų diena. Netrukus prasidės ilgiausia naktis. Saulei leidžiantis, jos spinduliai panyra tarp dviejų aukščiausių Stounhendžo viduje prie pasagos formos linkio sustatytų akmenų. Žmonės susirinko čia švęsti dabar jau ilgėsiančių dienų. Pačiame apskritimo viduryje stovi vyriausiasis žynys ir iškėlęs rankas atlieka apeigas.

1 Smiltainio akmenys

Pagrindinis Stounhendžo statinys sudarytas iš maždaug 80 didžiulių smiltainio akmenų.

2 Ratu sustatyti vulkaninės kilmės akmenys

Mažesni vulkaninės kilmės akmenys stovi išorinio žiedo viduje. Jie nesujungti su kitais akmenimis.

3 Kraštų jungtys

Sąraminiai akmenys kruopščiai aptašyti ir tiksliai sueina vienas su kitu.

4 Stovintys akmenys

Per šiuos smiltainio akmenis žiedo viduryje šviečia besileidžianti saulė.

5 Sargyba

Pržiūrėtojai užtikrina, kad į apskritimą iš akmenų įeitų tik tie, kuriems leistina.

6 Altoriaus akmuo

Saulės spinduliai užlieja šį akmenį, kuris yra iš kitokios uolienos nei smiltainis ar vulkaninės kilmės akmenys.

7 Vyriausiasis žynys

Visų dėmesys sutelktas į šventąjį. Jis garsiai ir monotoniškai atlieka viduržiemio ritualą.

8 Naujas išdėstymas

Žmogus gėrėsi naująja šių vulkaninės kilmės akmenų vieta.

9 Kertiniai akmenys

Keturi nuošalyje stovintys akmenys žymi už pagrindinio Stounhendžo apskritimo esančios aikštės kampus.

10 Stebėtojai

Praeiviai labai nori bent akies krašteliu pamatyti apskritime vykstančius svarbius įvykius.

11 Žieminė apranga

Viduržiemį labai šalta. Visi apsisiautę kailiais ir oda.

KAIMO GYVENIMAS

Vos 3,2 km į šiaurę nuo Stounhendžo yra triukšminga Darington Volso gyvenvietė. Būtent ten miega, dirba ir linksmiasi hendžo statytojai. Kaime gyvenama laikinai – tik per šventes, kai ten suplūsta žmonės iš visos Britanijos. Jie atsiveda ir švenčių puotoms nupenėtus gyvulius.

Šios spiralės vaizduoja porą akių.

Akmuo glotniai nugarinis.

Į šią klaurymę būdavo įstatoma medinė rankena.

Akmeninė vėzdų galvutė

Ši vėzdų (lazdos su sunkiu svarmeniu viename gale, kurį kaip valdžios simbolį galėjo laikyti įtakingi žmonės) galvutė buvo rasta Airijoje, tačiau panašių vėzdų galvutė aptikta ir Stounhendžo pilkapiuose.

Šios žmogaus išmatos iš Darington Volso yra daugiau kaip 4 tūkst. metų senumo.

Priešistorinės išmatos

Sužinoti apie senovės žmonių mitybą galima vienu būdu – ištirti senovės žmonių išmatas. Laikui bėgant išmatos sukieta, mineralizuojasi ir tampa kaip akmuo. Tačiau viduje glūdi laiko kapsulė su informacija apie maistą, kurį valgė žmonės toje vietovėje.

Puodų paviršius išraižytas raštais.

Dekoruota keramika

Darington Volso žmonės naudojo dekoruotais puodais, priskiriamais brūkšniuotajai keramikai. Tokie gaminiai galėjo būti sukurti ypatingoms progoms, nes jų randama ir kitose sakralinėse vietose.

Stogai dengti nendrėmis arba šiaudais, sumazgytais arba iš apačios pririštais prie medinio rėmo.

Sluoksniai turėjo būti stori ir uždengti visą trobą, antraip per stogą imtų lyti.

Žmonės užsiėmė maisto gamyba: jiems reikia pagaminti ir sau, ir Stounhendžo statytojams.

Kiekvienos trobos viduryje yra ugniakuras, bet nėra langų. Troboje tiršta nuo dūmų.

Kiaulės buvo mėgstamos, nes jų vados didelės ir greitai auga. Vietovėje rasti sugedę kiaulių dantys rodo, kad prieš papjaunant jos greičiausiai buvo šeramos saldėsiais, kad mėsa būtų dar skanesnė.

Lankytojai atvykdavo iš visos Britanijos. Čia jie susitikdavo su visus metus nematytais žmonėmis.

Puotoms skirta mėsa

Stounhendžo statytojai buvo patyrę ūkininkai ir augino mėsinius bei pieninius gyvulius. Darington Volse rasta daugybė gyvulių kaulų. Dalis jų yra galvijų, bet daugiausia – kiaulių. Kaulų tyrimai rodo, jog kai kurie gyvuliai buvo atvesdinti net iš Velso ir Šiaurės Anglijos.

Rekonstruotos trobos

Naudodamiesi pirminių statytojų būdais ir medžiagomis, archeologai Stounhendže pastatė daug trobų. Sienos plūktinės – moliu ir mėsliu drėbtas pintų šakelių karkasas.

Pinučiai – pintinė tvora, kai per stačias kartis horizontaliai perpinamos šakelės.

Po praėjusių švenčių gyvenvietė nusėta kaulais.

Auksinis plaukų segtukas
Šalia Stounhendžo aptikta daug kapaviečių. Jose, be palaikų, rasta ir stebėtinai brangių daiktų. Šis auksinis plaukų segtukas yra vienas iš dviejų rastų su palaikais, pavadintais Eimsberio lankininku, kuris greičiausiai buvo labai turtingas.

Ant aukso matomi tolygiai iškalti taškeliai.

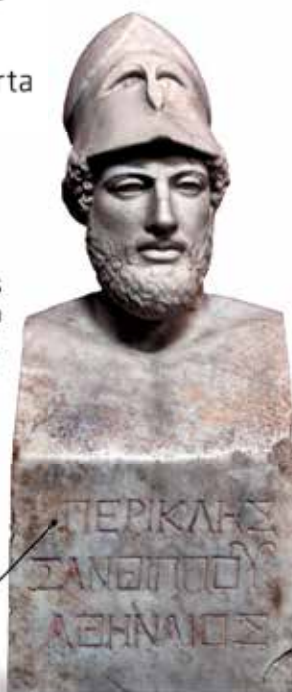
ŠVENTOJI KALVA

Aukštai virš graikų miesto Atėnų, ant akropolio vadinamos įtvirtintos kalvos, stovi daugiau kaip prieš 2 tūkst. metų pastatytas įspūdingų šventyklų ir šventovių kompleksas. Akropolio viduryje stovi Partenonas – didinga graikų karo ir išminties deivei Atėnei, kuri buvo mėgstamiausia Atėnų dievybė, skirta šventykla.

Atėnų vadovas

Dauguma šventyklų ant akropolio buvo pastatytos Periklio, vieno žymiausių Atėnų piliečių, laikais (461–429 m. pr. Kr.). Periklis troško, kad jo miesto pastatai bylotų apie Atėnės galią ir įtaką. 432 m. pr. Kr. baigtas Partenonas buvo didingiausia šventykla graikų pasaulyje.

Graikų rašmenimis užrašytas Periklio vardas.

Graikijos centras

Akropoliai buvo daugelyje graikų miestų, tačiau didžiausias yra Atėnų, dabartinės šalies sostinės, centre. Atėnai yra Atikoje vadinamame Graikijos regione.

Pergalės vaza

Ant šios vazos Atėnė pavaizduota apsiginklavusi skydu. Per Panatėnijas Atėnų sporto žaidynių nugalėtojams būdavo įteikiama apie 40 tokių vazų, pripildytų brangaus alyvuogių aliejaus. Aliejų jie galėdavo parduoti, o uždarbį pasilikti kaip piniginių prizą.

Apšaudytas

Atėnai iki XV a. priklausė Osmanų imperijai (žr. 157 p.). 1687 m. į Partenoną, kuris buvo naudojamas kaip mečetė, paleistas patrankos sviedinys pataikė į parako sandėlį ir labai smarkiai apgadino senovinę šventyklą.

Greičiausiai ant šio marmurinio krėslė sėdėdavo žynys.

Nuvirtusios kolonos

Po Partenono sprogimo 1687 m. nuvirtusios kolonos taip ir liko gulėti. Gaisrai ir žemės drebėjimai taip pat apgadino Partenoną ir dalį kitų akropolio pastatų.

Atėnės Nikės šventykla Atėnų karinėms pergalėms įamžinti.

Akropolį saugantys įtvirtinti vartai vadinami propilėjais.

Erechtejonas buvo pastatytas šalia šventojo alyvmedžio. Legandos byloja, kad tai pirmoji Atėnų miestui Atėnės padovanota šventykla.

Statūs akropolio slaitai palengvindavo šios vietovės gynybą. Papėdėje stovi Herodoto Atiko odeonas – 161 m. romėnų pastatytas teatras.

Partenoną suprojektavo graikų architektai Iktinas ir Kalikratas, iki mūsų dienų išliko tik maždaug 50 proc. pirminio pastato.

Paminklas Atėnei

Akropolio sienos yra 156 m aukščio, o pačios vietovės plotas prilygsta keturioms futbolo aikštėms. Viršukalnėje išlikę Partenono, Erechtejono ir mažesnės Atėnės Nikės šventyklos griuvėsiai. Pro akropolio vartus (propilėjus) kasmet praeina apie 1,5 mln. lankytojų.

Didžioji sienos dalis datuojama maždaug 450 m. pr. Kr., tačiau vietomis sienos amžius siekia 1300 m. pr. Kr.

Ginčų keliančios skulptūros

1801 m. Britanijos ambasadoriui Osmanų imperijoje (Konstantinopolyje) lordui Elginui buvo suteiktas leidimas išvežti daugelį Partenono skulptūrų. Jis teigė, kad taip jos bus išgelbėtos nuo sunaikinimo. Dabar tos skulptūros yra Britų muziejuje, tačiau imamasi veiksmų, kad jos būtų grąžintos Graikijai.

Pro skylę skulptūroje buvo galima pritvirtinti metalines kamanas.

Išsaugojimo darbai

Erechtejoną akropolyje restauruojantį meistrą skėtis saugo nuo sivilinančios saulės. Portiko kolonos atrodo kaip merginų skulptūros.

3

4

2

1

5

6

7

ATĖNĖS ŠVENTĖ

Šiltą vasaros dieną Atėnuose vyksta Didžiosios Panatėnijos – kas ketverius metus švenčiama svarbiausia sporto ir muzikos šventė miesto globėjos Atėnės garbei. Atėniečiai žingsniuoja pagrindine aikšte, vadinama agora, į akropolį atnašauti dovanų ir aukų Atėnei.

1 Šventoji kalva

Virš Atėnų miesto iškilęs stūkso graikų akropolis su šventyklomis, tarp jų ir Partenonas.

2 Iškilmių laivas

Per miestą akropolio šlaitų link ant ratų traukiama tiksli triremės kopija.

3 Titanų kova

Ant burių pavaizduota gigantomachija – graikų dievų ir gigantų kova.

4 Skraistė iš burių

Burės virsta peplu – skraiste, kuri ant akropolio bus paaukota Atėnei.

5 Padėklas vaišių

Metoikai (Atėnuose gyvenantys kitataučiai) neša padėklus pyragų ir medaus korių Atėnei atnašauti.

6 Karinė palyda

Hoplitai (Atėnų kariai) su visa karine apranga lydi per miestą einančią procesiją.

7 Priešakyje

Eitynių priekyje žingsniuoja kaneforomis vadinamos mergaitės (pintinės nešėjos) iš turtingų atėniečių šeimų.

8 Šventės dalyvis

Eitynėse ant žirgo be balno ar pentinų joja Panatėnijų sportininkas.

9 Šventintas vanduo

Hidroforai (vandens nešėjai) neša vandenį, naudojamą per šventes atnašaujant gyvulius.

10 Ritmingos eitynės

Skamba aulų (fleitų), kitarų (lyrų) ir ranka mušamų būgnų muzika.

11 Skėčiai

Skiaforos (skėčių nešėjos) laiko skėčius, apsaugančius kaneforas nuo kaitrios saulės.

PARTENONAS

Atėniečiai užlipa ant akropolio kalvos viršūnės ir Panatėnų eitynės pasiekia tikslą. Netrukus prasidės miesto globėjai Atėnei skirtos iškilės. Deivės garbei atnašaujami galvijai ir aukojamos dovanos.

Antemijas

Ant Partenono stogo per vidurį stovėjusi puošmena vadinama antemiju. Jis buvo palmės lapo formos ir 4 m aukščio.

Visos 46 išorinės kolonos yra su kaneliūromis (grioveliais), o viršuje turi paprastą dorėninį kapitėlį.

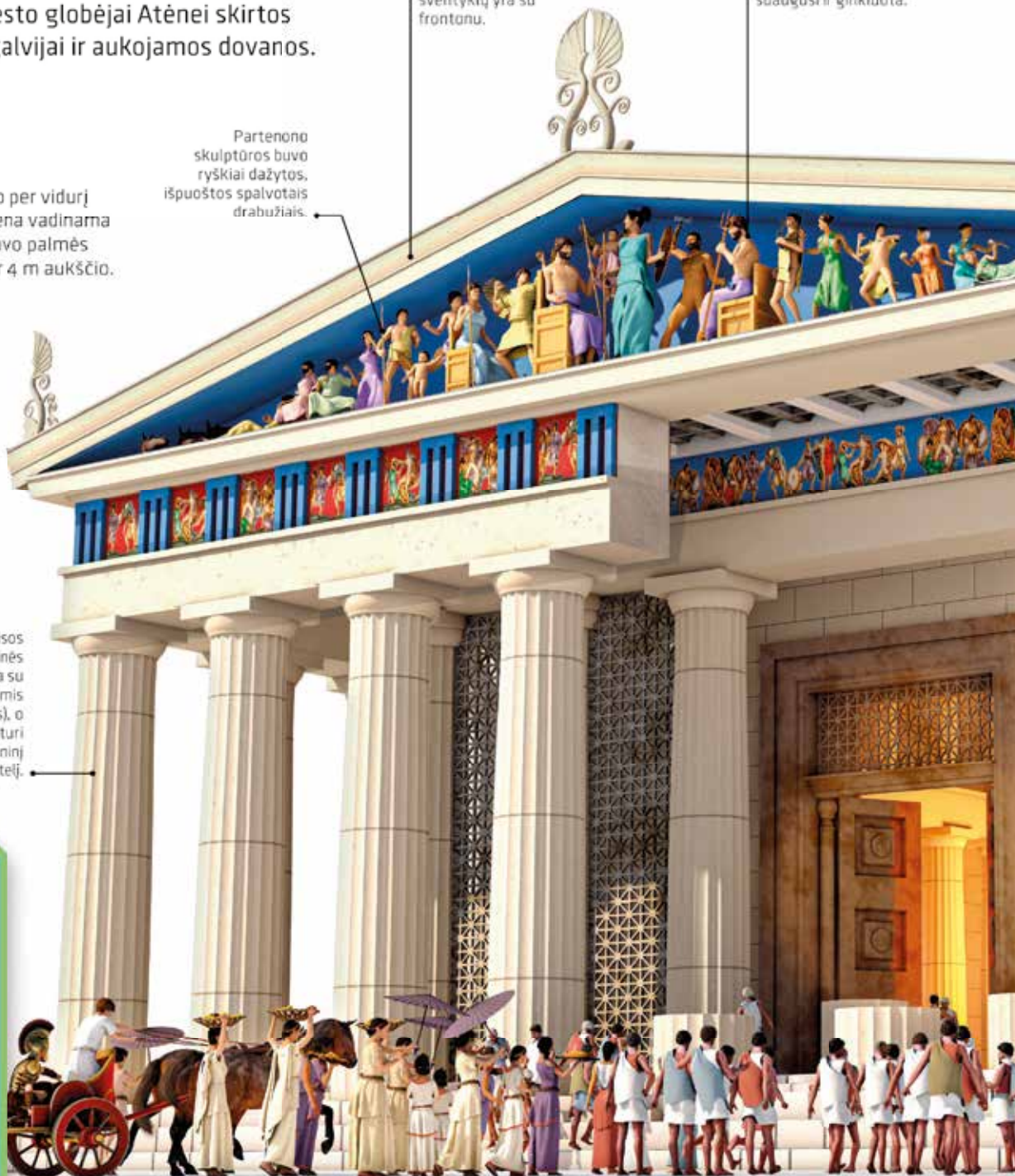
Akių apgaulė

Labai ilgas ir platus statinys gali atrodyti įgaubtas. Partenono statytojai tai žinojo, todėl jo kolonas ir grindis šiek tiek išgaubė, kad sumažintų šią optinę iliuziją. Nors ir atrodo tiesus, Partenonas yra išgaubtas.

Trikampis Partenono viršus vadinamas frontonu. Dauguma graikų ir romėnų šventyklų yra su frontonu.

Priekinio (rytinio) frontono skulptūros vaizduoja Atėnės gimimą. Ji gimė iš Dzeuso galvos suaugusi ir ginkluota.

Partenono skulptūros buvo ryškiai dažytos, išpuoštos spalvotais drabužiais.

„Žemė išdidžiai nešioja
Partenoną kaip puikiausią
brangakmenį ant savo juostos.“

- Ralfas Voldas Emersonas, XIX a. amerikiečių rašytojas ir mąstytojas -

Iškiliausias Atėnų skulptorius

Partenono skulptūras ir frizus sukūrė Feidijas (apie 490–430 m. pr. Kr.). Jis bendradarbiavo su šios šventyklos architektais Iktinu ir Kalikratu, kurie sukūrė vieną simetriškiausių pastatų su pačiomis tobuliausiomis proporcijomis.

Partenono statyba

Darbininkai vilko marmuro ir akmens luitus iš laužyklų 16 km nuo Atėnų, o po to stačiais akropolio kalvos šlaitais į viršų. Mediniai kranai kėlė akmenis, o amatininkai ant medinių pastolių dėdavo juos į vietą.

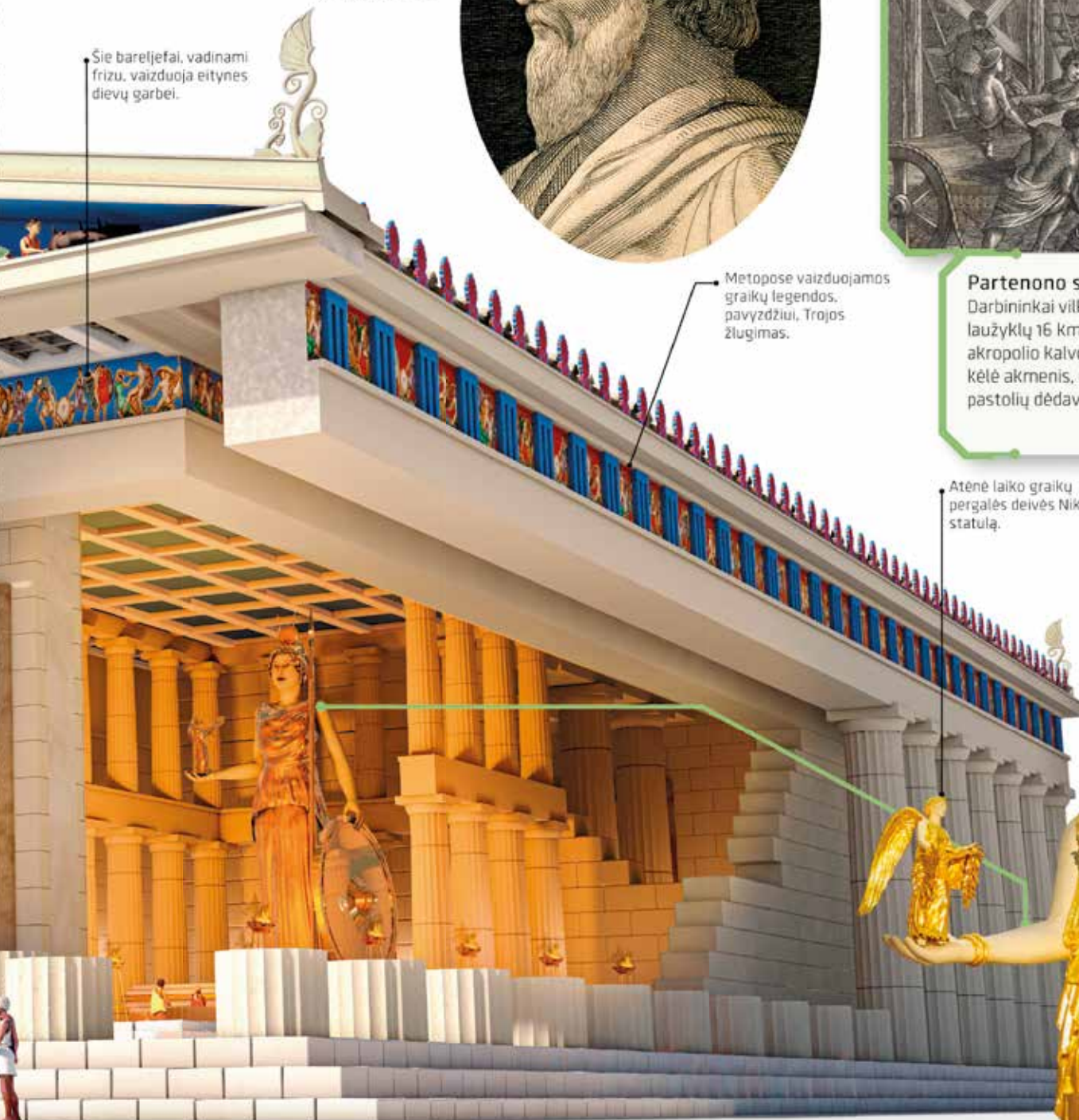
Metopose vaizduojamos graikų legendos, pavyzdžiui, Trojos žlugimas.

Šie bareljefai, vadinami frizu, vaizduoja eitynes dievų garbei.

Atėnė laiko graikų pergalės deivės Nikės statulą.

Ši statulos kopija sukurta pagal originalo aprašymą. Salmas papuoštas sfinksu ir sparnuotais arkliais iš abiejų pusių.

Abi skydo pusės puošia scenos iš graikų mitų.

Sakraliniai pinigai
Deivė Atėnė buvo Atėnų simbolis. Jos veidas buvo iškaltas ant vienos miesto monetų pusės, o jos simboliu laikoma išmintingoji pelėda – ant kitos.

Atėnė Partenė
Atėnės Partenės statula stovėjo Partenono viduje. Ji buvo 11,5 m aukščio, pagaminta iš aukso ir dramblio kaulo plokščių, dengiančių medinį rėmą. Šią statulą sukūrė skulptorius Feidijas.

IŠVYKA Į TEATRĄ

Akropolio papėdėje įrengtame dideliame amfiteatre po atviru dangumi sėdi patogiai įsitaisę žiūrovai. Netrukus prasideda vaidinimas ir danguje praskrenda dievas. Apsilankymas teatre IV a. pr. Kr. buvo viena mėgstamiausių atėniečių pramogų.

Dramos gimtinė

Pirmasis teatras pasaulyje buvo pastatytas ant akropolio šlaitų, kurio dalys matomos ir šiandien. Per 800 gyvavimo metų teatras buvo daug kartų išplėstas. Jame tilpo 19 tūkst. žiūrovų.

Dažniausiai kithara būdavo septynstygė, tačiau pasitaikydavo ir aštuonstygė ar net dvylikastygė.

Tuščia vidurinė medinė dalis – rezonatorius – sustiprina išgaunamų natų garsą.

Instrumentas primena jaučio galvą su ragais.

Kiekviena trikampės sukamosios dekoracijos, vadinamos periaktu, pusė buvo ištapyta skirtingais vaizdais. Šios dekoracijos su ratukais, todėl galima vežioti po sceną.

Styginiai instrumentai

Pagrindinis muzikinis instrumentas, kuriuo grojo graikų teatro muzikantai, buvo kithara. Iš jo ir kilo žodis „gitar“.

Šie aktoriai vadinami choru. Jie pasakodavo istoriją ir komentavo vaidinimą.

Šios kaukės vaizduoja liūdesį (kairėje) ir pyktį (dešinėje).

Kaukės

Senovės graikų aktoriai vaidindavo su kaukėmis. Jų bruožai būdavo išryškinti, perdėti, o kartais net keliantys juoką. Šie pavyzdžiai datuojami maždaug II a. pr. Kr.

Du scenos darbininkai stumia ekiklemą. Ant šių vežimėlių veždavo nutapytas dekoracijas, vaizduojančias tai, kas nutiko už scenos.

Muzikinis akompanimentas

Muzikantai grodavo aulais, o aktoriai dainuodavo ir šokdavo. Aulas – pučiamasis instrumentas, kuris atrodė kaip dvi nedidelės fleitos, sujungtos V raidės forma.

Dievas Dionisas

Dionisas buvo vyno ir persimainymo dievas. Atėnuose jis laikytas dar ir dramos dievu, todėl Dioniso teatre jo garbei būdavo vaidinama ir šokama iš mitų paimta tema.

Ant šio kiliko (geriamosios taurės) dugno pavaizduotas Dionisas su vynuogmedžiais, augančiais iš dievo laivo stiebo.

Dievą vaidinantį aktorį ant scenos nuleisdavo kranas, kuris lotyniškai vadinamas *deus ex machina* (t. y. „dievas iš mašinos“).

Garbės vieta

Nors dauguma teatro mėgėjų sėdėdavo ant suolų, vyriausiasis Dioniso žynys sėdėdavo priešais sceną specialiame marmuriniame krėslė. Dar 66 proedrijos (garbės vietos) būdavo rezervuotos ypatingiems svečiams.

Scenos darbininkai pasirūpindavo, kad butaforija būtų paruošta savo vietoje, ir padėdavo aktoriams persirengti tarp veiksmų.

Ši foną sudaranti scenos dalis vadinama skena. Ji buvo naudojama ir kaip užkulisiai aktoriams persirengti, vieta rekvizitui, mechanizms ir muzikos instrumentams laikyti.

Scena, arba kitaip proskenijas, buvo pakylėta, kad žiūrovai matytų pagrindinius aktorius. Be to, atlikėjai avėdavo aukštakulnius batus su platforma, kad visada būtų gerai matomi.

Scenos priekis

Dioniso teatro hiposcenijuje (scenos priekyje) buvo dangaus skliautą laikančio dievo Atlanto personažo skulptūra.

MILŽINIŠKI RŪMAI

Kai XV a. pradžioje Kinijos imperatorius Čengdzu nutarė perkelti savo sostinę iš Nandzingo į Pekiną, jis pasistatydino didžiulį sienomis apjuostą rūmų kompleksą. Jo rūmai vadinami Uždraustuoju miestu, nes be leidimo prasčiokai negalėjo ten nė kojos įkelti. Per 600 metų kompleksas atlaikė gaisrus, karus, sukilimus ir perversmus. Jis tebestovi kaip kone idealiai išsilaikęs dviejų paskutinių didžiųjų imperatoriškųjų Kinijos dinastijų – Mingų ir Činų – paminklas.

Uždraustasis miestas mūsų laikais

Uždraustasis miestas užima 720 000 m² plotą, prilygstantį maždaug 100 futbolo aikščių. 980 komplekso pastatų, tarp jų ir daugiau kaip 90 nedidelių rūmų su vidiniais kiemais ir 8728 kambarių, statė kone 1 mln. statybininkų. Nuo 1420 m. iki 1912 m. revoliucijos, kai imperija nustojo egzistuoti, ten gyveno 24 Kinijos imperatoriai. Šiais laikais renovuotose komplekso menėse pilna lankytojų.

Miestas mieste

Uždraustasis miestas yra Kinijos sostinėje Pekine. Jis stovi istorinėje miesto dalyje tarp šiuolaikinio Pekino dangoraižių kvartalų.

Dienovidinio vartai

Pagrindinis įėjimas į Uždraustąjį miestą buvo per pietinius Dienovidinio vartus. Aukščiausias šio įspūdingo įėjimo taškas siekia 37,95 m aukštį. Nepaisant kelių išimtinių progų, viduriniu portalu naudojosi tik imperatoriaus.

Kampiniai bokštai

Keturiuose Uždraustojo miesto kampuose stovėjo sargybos bokštai. Tačiau jų išvaizda apgaulinga, nes šie bokštai buvo tuščiaviduriai. Viduje net nebuvo grindų tarp aukštų, mat statyta dėl grožio, o ne gynybai.

Džu Di, ketvirtasis pirmojo Mingų dinastijos imperatoriaus sūnus, paveržęs valdžią per pilietinį karą, jis pasivadino imperatoriumi Čengdzu, o jo valdymo devizas buvo amžinoji laimė.

1 Pagrindiniai rūmai išdėstyti palei tiesią centrinę ašį iš pietų į šiaurę su Aukščiausiosios darnos pastatu viduryje.

Smilkytuvai buvo naudojami per svarbius renginius. Pridėjus laukinio medaus, gvazdikėlių ir alavijų, jie kvėpindavo orą.

2 Šiaurinis įėjimas vadinamas Dieviškosios galios vartais. Šiuo užpakaliniu įėjimu į miestą naudojosi personalas ir tarnai.

3 Uždraustasis miestas iš visų keturių pusių apjuostas 8 m aukščio plytų mūro sienomis.

Smilkytuvai

Dingais vadinami 4 m aukščio puošnūs bronziniai smilkytuvai stovėdavo lauke prie pagrindinių rūmų komplekso pastatų. Vien tik prie Aukščiausiosios darnos pastato stovėjo 18 – po vieną kiekvienai Kinijos provincijai.

Imperatorius Čengdzu

Uždraustojo miesto statybos prasidėjo 1406 m. valdant trečiajam Mingų dinastijos imperatoriui Čengdzu. Miestą suprojektavo architektas Kuai Siangas, o statybos truko 14 metų.